



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань екологічної політики та природокористування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-27-06; факс: 255-22-72

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону про Загальнодержавну цільову соціальну програму "Питна вода України" на 2022 - 2026 роки, внесений Кабінетом Міністрів України (реєстр. № 5723 від 02.07.2021 р.)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 05.07.2021 Комітет з питань екологічної політики та природокористування на своїх засіданнях 06 жовтня 2021 року (протокол № 99) та 22 жовтня 2021 року (протокол № 103) розглянув проект Закону про Загальнодержавну цільову соціальну програму "Питна вода України" на 2022 - 2026 роки (реєстр. № 5723 від 02.07.2021 р.), внесений Кабінетом Міністрів України.

Як зазначено у пояснювальній записці, метою законопроекту є врегулювання на законодавчому рівні питання щодо розроблення нової Загальнодержавної цільової соціальної програми «Питна вода України» на 2022-2026 роки на заміну Загальнодержавної цільової програми «Питна вода України» на 2011-2020 роки.

Законопроект розроблено Міністерством розвитку громад та територій України задля забезпечення розвитку та реконструкції систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України, забезпечення населення України якісною питною водою в достатній кількості.

Міністерство економіки України повідомило про підтримку законопроекту. Разом з тим, поінформувало про вплив реалізації акта на показники економічного і соціального розвитку.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначило, що законопроект не узгоджується із положенням статті 7 Бюджетного кодексу України щодо дотримання принципу збалансованості, оскільки його реалізація призведе до розбалансування видатків та доходів Державного бюджету України, зокрема в 2022 році, та потребує доопрацювання. Крім того, додаток 1 до Програми необхідно доповнити рядком «місцеві бюджети» із визначенням відповідних обсягів фінансування, які необхідно сформулювати на підставі деталізації завдань та заходів у додатку 2 до Програми, а додаток 2 до Програми потребує деталізації інших джерел фінансування завдань та заходів Програми.

Головне науково-експертне управління, проаналізувавши законопроект, висловило щодо його змісту ряд зауважень. Так, у ч. 1 ст. 5 Закону України «Про державні цільові програми» встановлено, що однією із основних стадій

розроблення та виконання державної цільової програми є стратегічна екологічна оцінка у випадках, визначених Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», а також державна експертиза проекту програми. Частиною 1 ст. 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» передбачено, що цей Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються, зокрема, використання водних ресурсів. Крім цього, у ч. 3 ст. 9 Закону України «Про державні цільові програми» встановлено, що проект державної цільової програми підлягає обов'язковій державній експертизі, що проводиться відповідно до закону. У супровідних документах до проекту не наведено інформації щодо проведення його стратегічної екологічної оцінки та державної експертизи, наявність якої мала б сприяти більш об'єктивній оцінці поданого проекту.

Положення розділу «Обсяги та джерела фінансування» Програми, відповідно до яких «обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку з урахуванням можливостей державного та місцевого бюджетів під час формування їх показників», на думку Головного управління, виглядає дещо некоректним, з огляду, насамперед, на визначений орієнтовний обсяг фінансування (як зазначено у вказаному розділі Програми, такий «обсяг фінансування Програми становить 28 588,6 млн. гривень, з яких за рахунок коштів з державного бюджету — 16 949,3 млн. гривень, з місцевого бюджету та інших джерел — 11 639,3 млн. гривень», так і в Паспорті Програми (додаток 1)), а також на відсутність деталізації «інших» джерел її фінансування та необхідність конкретизації суми фінансування Програми за рахунок місцевих бюджетів.

При цьому, у супровідних до проекту документах, всупереч вимогам ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України, відсутнє належне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), оскільки фінансово-економічні розрахунки до проекту, представлені в однойменному додатку, виконані лише на період до 2025 року, хоча дія Програми згідно з її назвою розрахована на 2022-2026 роки.

Вказане зауваження є актуальним з огляду на те, що фінансування Загальнодержавної цільової програми «Питна вода України» на 2011-2020 роки здійснювалося тільки у 2011, 2012 та 2018 роках, а програму виконано всього на 13,2 відсотка (розділ «Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом» Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми «Питна вода України» на 2022-2026 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 388-р).

Пунктом 1 розділу II «Прикінцеві положення» законопроекту передбачається набрання ним чинності з дня, наступного за днем його опублікування. Звертаємо увагу, що відповідно до вимог ч. 3 ст. 27 Бюджетного кодексу України закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) приймаються не пізніше 15 липня року, що передуює плановому та вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду, після 15

липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Крім того, Головне управління звернуло увагу, що в розділі «Очікувані результати, ефективність Програми» зазначено, що «ефективність виконання Програми буде забезпечуватися відповідно до Методики оцінки ефективності виконання Загальнодержавної цільової соціальної програми «Питна вода України» на 2022-2026 роки». Проте із наведеного залишається незрозумілим, ким і коли затверджена вказана Методика. Також нелогічним вбачається забезпечення ефективності виконання Програми відповідно до Методики оцінки ефективності її виконання, оскільки на підставі вказаної Методики оцінюються одержані результати від реалізації Програми, а не забезпечується її ефективність.

Слід зазначити, що Комітет з питань екологічної політики та природокористування звернувся до Кабінету Міністрів України, як суб'єкта законодавчої ініціативи, з проханням надати Комітету інформацію щодо проведення стратегічної екологічної оцінки та державної експертизи проекту Загальнодержавної цільової соціальної програми "Питна вода України" на 2022 - 2026 роки.

На виконання доручення Уряду, Міністерство розвитку громад та територій України проінформувало Комітет, що питання щодо організації проведення державної експертизи опрацьовано, виходячи зі змісту кожної із експертиз, зазначених у пункті 32 Порядку розроблення та виконання державних цільових програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106, та визначено, що проект Програми не потребує проведення жодної з них. Натомість, такою експертизою може вважатись правова експертиза, яка обов'язково здійснюється для законопроектів, що вносяться у порядку законодавчої ініціативи Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України, виходячи з вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, та за результатами якої оформляється висновок Міністерства юстиції України.

Міністерство юстиції України у своєму висновку зазначило, що загальна підсумкова оцінка за результатами правової експертизи законопроекту: відповідний із зауваженнями щодо недотримання вимог нормопроектувальної техніки.

Крім того, Міністерство розвитку громад та територій України проінформувало, що відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Мінрегіоном розроблено Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Програми, який 09.09.2021 оприлюднено на сайті міністерства та направлено до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та Міністерства охорони здоров'я України. Оголошення про оприлюднення проекту Програми та Звіту 14.09.2021 опубліковано в газеті Верховної Ради України «Голос України» та газеті Кабінету Міністрів України «Урядовий кур'єр».

Разом з тим, Комітет зазначає, що відповідно до статей 1, 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» проект Загальнодержавної цільової соціальної програми «Питна вода України» на 2022—2026 роки» підлягає стратегічній екологічній оцінці, яка згідно зі статтею 10 цього Закону має бути здійснена до його подання для затвердження Верховною Радою України.

Листом від 18.10.2021 року Міністерство розвитку громад та територій України проінформувало Комітет, що за період громадського обговорення (14.09.2021 - 14.10.2021) зауважень та пропозицій до Програми та Звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Закону України «Про Загальнодержавну цільову програму «Питна вода України на 2022-2026 роки» до Мінрегіону не надходило. Довідку про громадське обговорення розміщено на офіційному веб-сайті Мінрегіону. Міністерство охорони здоров'я України повідомило про відсутність зауважень та пропозицій до проектів, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України надало пропозиції та зауваження до проекту Звіту, які відповідно до п.п. 5, 6 статті 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» опрацьовані та враховані. За результатами опрацювання підготовлено Довідку про консультації, в якій підсумовано отримані зауваження і пропозиції Міндовкілля та яку 18.10.2021 розміщено на офіційному веб-сайті Мінрегіону.

Враховуючи вищевикладене, Комітет ухвалив висновок та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про Загальнодержавну цільову соціальну програму "Питна вода України" на 2022 - 2026 роки (реєстр. № 5723 від 02.07.2021 р.), внесений Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Співдоповідачем на пленарному засіданні із зазначеного питання визначено народного депутата України, голову Комітету з питань екологічної політики та природокористування Бондаренка О.В.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО